

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

25 noiembrie 2015

mun.Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte

Nicolae Gordilă,

Judecători

Elena Covalenco,

Iurie Diaconu,

examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare, prin care se solicită casarea sentinței Judecătoriei Orhei din 31 martie 2015 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 01 iulie 2015 declarate de către reprezentantul părții vătămate Căpățînă Vasile și avocatul Druță Boris în numele inculpatului

Todica Vasile Valentin, născut la 12 martie 1974, originar și domiciliat în s.Zahoreni, r-nul Orhei.

Termenul examinării cauzei:

1. Prima instanță: 22.04.2014 - 31.03.2015,
2. Instanța de apel: 28.05.2015 - 01.07.2015,
3. Instanța de recurs: 06.10.2015 - 25.11.2015.

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Orhei din 31 martie 2015, Todica Vasile a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art.186 alin.(2), lit.c), d) Cod penal la 2 ani închisoare și în baza art.197 alin.(2) lit.a) Cod penal la 4 ani închisoare, iar conform art.84 alin.(1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumulul parțial al pedepselor aplicate, i-a fost stabilită pedeapsa definitivă de 5 ani închisoare, cu ispășirea ei în penitenciar de tip închis.

Acțiunea civilă a fost admisă în principiu, urmînd ca asupra cuantumului despăgubirilor să se pronunțe instanța în ordinea procedurii civile.

2. Potrivit sentinței s-a constatat că Todica Vasile, în noaptea de 15 spre 16 martie 2014, ora exactă nu a fost stabilită, acționînd în scopul sustragerii bunurilor altei persoane, prin deteriorarea ușii de la intrare, a pătruns în domiciliul cet.Berco Valeria din s.Zahoreni, r-nul Orhei, de unde a sustras pe ascuns un notebook de model „Emachines” de culoare neagră în sumă de 4200 lei, cauzîndu-i părții vătămate o pagubă materială considerabilă.

Tot el, la 19 februarie 2014, aproximativ la ora 12.00, avînd intenția unică de distrugere a bunurilor altei persoane, aflîndu-se pe teritoriul GȚ „V.Căpățînă” din s.Podgoreni, r-nul Orhei, dîndu-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, în scop de răzbunare drept consecință a conflictului ce a avut loc între el și Căpățînă Vasile, a incendiat aproximativ 1600 kg de ciocleje, evaluat de către ultimul la prețul de 1500 lei.

Tot el, la 20 februarie 2014, aproximativ la ora 23.00, continuîndu-și intențiile sale criminale de a distruge bunurile altei persoane, aflîndu-se pe teritoriul GȚ „V.Căpățînă” din s.Podgoreni, r-nul Orhei, dîndu-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, în scop de răzbunare drept consecință a conflictului ce a avut loc între el și Căpățînă Vasile, a incendiat 3 m³ de lemne de salcîm la prețul de 300 lei per m³, în sumă totală de 900 lei.

Tot el, la 14 martie 2014, aproximativ la ora 23.00, aflîndu-se pe teritoriul GȚ „V.Căpățînă” din s.Podgoreni, r-nul Orhei, dîndu-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, în scop de răzbunare drept consecință a conflictului ce a avut loc între el și Căpățînă Vasile, intenționat a

incendiat 12 m³ de lemne de salcîm la prețului de 300 lei per m³, în sumă totală de 3600 lei, apoi a introdus intenționat în gaura de la ușa depozitului un mănunchi de fîn incendiat de la care s-a aprins nutrețul-aspru ce era stocat în depozit, în cantitate de 165 tone în valoare de 165000 lei, un utilaj agricol de model „DKY-2M” la prețului de 78600 lei, un aparat electric de model „IPB-100” la prețului de 500 lei, un aparat electric de model „PY-100” la prețului de 1000 lei, un aparat electric de model „nPE-160” la prețului de 2200 lei și 22 metri de cablul electric cu demisiunea de 20 mm la prețului de 350 lei per metru, în valoare totală de 7700 lei, cauzîndu-i astfel părții vătămate o daună materială în proporții mari în sumă de 255000 lei.

3. Împotriva sentinței au declarat apeluri:

- reprezentantul părții vătămate V.Căpățînă, care a solicitat casarea acesteia și pronunțarea unei noi hotărîri, prin care inculpatului să-i fie stabilită o pedeapsa mai aspră, de 10 ani închisoare, pe motiv că pedeapsa aplicată acestuia este prea blîndă în coraport cu faptele comise; admiterea acțiunii civile și încasarea prejudiciului material în sumă de 305620 lei și cel moral în sumă de 30000 lei din contul statului, dat fiind faptul că el și soția sa sînt pensionari, iar organul de urmărire penală este obligat să contribuie la recuperarea prejudiciului cauzat de inculpat;

- inculpatul V.Todica, casarea acesteia și pronunțarea unei hotărîri de achitare în baza art.197 alin.(2) Cod penal, pe motiv că instanța și-a bazat concluziile de vinovăție a lui doar pe declarațiile reprezentantului părții vătămate V.Căpățînă și pe certificatele cu privire la suma prejudiciului material, care este exagerat de mare; toate aceste certificate au fost întocmite personal de V.Căpățînă, iar datele introduse în ele, referitor la bunurile distruse în rezultatul incendierii și cuantumul pagubei nu sînt confirmate prin careva probe, fiind în contradicție cu probele acumulate la faza urmăriri penale; nu corespunde realității și nu este confirmată prin careva probe nici afirmația lui V.Căpățînă că în rezultatul incendierii depozitului a ars și a fost defectat utilajul agricol și aparatul electric, deoarece nici în procesul-verbal de cercetare la fața locului, nici în actul de constatare a incendiului, nu se menționează nici un fel de utilaj.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 01 iulie 2015, apelurile reprezentantului părții vătămate V.Căpățînă și a inculpatului V.Todica au fost respinse, ca nefondate.

Verificînd în ședința de judecată probele administrate și cercetate de prima instanță, în conformitate cu prevederile art.101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității lor, instanța de apel a ajuns la concluzia că acestea demonstrează vinovăția lui V.Todica în săvîrșirea infracțiunilor prevăzute de art.186 alin.(2) lit.c), d) și art.197 alin.(2) lit.a) Cod penal, fiind bazate pe declarațiile reprezentantului părții vătămate V.Căpățînă, a martorilor V.Druță, P.Șalin, cît și actele cauzei – procesele-verbale de reconstituire a faptei din 25.03.2014, de cercetare la fața locului din 15.03.2015 și 17.03.2014, de consemnare a denunțului din 17.03.2014, de ridicare și examinare a notebook-ului din 17.03.2015, actul de constatare a incendiului din 15.03.2014, raportul de expertiză nr.4916/22 din 24.03.2014.

Instanța de apel a conchis că prima instanță la stabilirea pedepsei inculpatului a ținut cont de prevederile art.7, 61, 75, 76-77 Cod penal, de gravitatea infracțiunii săvîrșite, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuază sau agravează răspunderea penală, de influența pedepsei aplicate asupra corijării și reeducării inculpatului.

Totodată, instanța de apel a menționat că infracțiunile incriminate inculpatului au fost săvîrșite în stare de recidivă, astfel în speță nu poate fi aplicată o pedeapsă mai blîndă, or, prima instanță corect a stabilit pedeapsa pentru comiterea infracțiunilor imputate de 5 ani închisoare, cu ispășirea ei în penitenciar de tip închis.

Cît privește apelul declarat de reprezentantul părții vătămate V.Căpățînă în latura civilă, instanța de apel l-a considerat neîntemeiat, deoarece acesta a înaintat acțiunea civilă solicitînd încasarea prejudiciului material în sumă de 305620 lei și cel moral în mărime de 30000 lei, însă pe parcursul judecării cauzei a modificat cerințele indicînd diferite sume, fără a prezenta careva probe pertinente și concludente care să certifice cuantumul prejudiciului material cauzat. Iar din actul de constatare a incendiului din 15.03.2014, s-a constatat că paguba în urma incendiului constituie suma de 59000 lei, astfel considerînd că prima instanță just a admis în principiu acțiunea civilă urmînd ca asupra cuantumului despăgubirilor să hotărască instanța civilă. Mai mult, instanța de apel a apreciat

cerințele reprezentantului părții vătămate V.Căpățină privind încasarea prejudiciului cauzat de la stat, drept nefondate, a solicitat dat fiind faptul că el și soția sa sînt pensionari, or legea procesuală expres prevede încasarea prejudiciului efectiv cauzat de la autorul faptei ilicite.

5. Împotriva hotărîrilor judecătorești menționate au declarat recursuri ordinare reprezentantul părții vătămate V.Căpățină și avocatul B.Druță în numele inculpatului V.Todica, care solicită:

- partea vătămată, fără a invoca vreun temei prevăzut de art.427 Cod de procedură penală, casarea acestora, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărîri, prin care inculpatului să-i fie aplicată pedeapsa de 10 ani închisoare și admiterea acțiunii civile, invocînd repetat aceleași motive ca și în apel, descrise la pct.3 al prezentei decizii;

- avocatul B.Druță, invocînd temeiul prevăzut de art.427 alin.(1) pct.8) Cod de procedură penală, casarea acestora, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei hotărîri de achitare a inculpatului în baza art.197 alin.(2) Cod penal, pe motiv că fapta nu a fost săvîrșită de inculpat și nu au fost constatate elementele componente de infracțiune; condamnarea inculpatului se bazează doar pe declarațiile lui V.Căpățină, însă nimeni nu a văzut cum s-a petrecut incendiul, suma prejudiciului indicat este prea exagerată în coraport cu probele prezentate de către partea vătămată; pedeapsa aplicată inculpatului fiind prea aspră, în rest invocîndu-se repetat aceleași motive cum au fost invocate în apel și descrise la pct.3 al prezentei hotărîri.

6. Examinînd admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare în raport cu materialele cauzei și motivele invocate, ținînd cont de opinia procurorului expusă în referință, care a solicitat declararea inadmisibilă a recursurilor ca fiind neîtemeiate, Colegiul penal decide inadmisibilitatea acestora din următoarele considerente.

Cu referire la recursul declarat de partea vătămată V.Căpățină.

Potrivit art.432 alin.(2) pct.2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinînd admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărîrii instanței de apel, decide inadmisibilitatea recursului înaintat în cazul în care se constată că recursul este declarat peste termen.

Conform prevederilor art.422 Cod de procedură penală, termenul de recurs este de 30 de zile de la data pronunțării deciziei.

Lecturînd materialele cauzei se observă că, potrivit procesului-verbal al ședinței instanței de apel din 01 iulie 2015, reprezentantul părții vătămate V.Căpățină a participat la cercetarea judecătorească, fiind pronunțat dispozitivul deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău în prezența participanților la proces. La fel, din procesul-verbal rezultă că V.Căpățină a fost înștiințat despre data pronunțării deciziei motivate - 17 iulie 2015.

Ulterior, la 17 iulie 2015, potrivit procesului-verbal al ședinței instanței de apel, reprezentantul părții vătămate V.Căpățină nu s-a prezentat la pronunțarea deciziei motivate (f.d.211 v.1). Totodată, din materialele cauzei rezultă că acestuia i-a fost expediată copia deciziei motivate la 17 iulie 2015, astfel fiind respectate prevederile art.338 alin.(4) Cod de procedură penală (f.d.225 v.1).

Conform art.231 alin.(2)-(3) Cod de procedură penală, calcularea termenelor procedurale se pornește de la ora, ziua, luna și anul indicate în actul care a provocat curgerea termenului, iar la calcularea termenelor pe ore sau pe zile nu se ia în calcul ora sau ziua de la care începe să curgă termenul, nici ora sau ziua în care acesta se împlinește.

Raportînd prevederile art.422 și art.231 Cod de procedură penală la situația dată, rezultă că termenul de declarare a recursului (de 30 de zile) împotriva deciziei instanței de apel expiră la 18 august 2015.

Astfel, reprezentantul părții vătămate fiind în drept de a contesta decizia instanței de apel, însă nu a atacat-o în termenul prevăzut de 30 de zile de la data cînd a fost pronunțată decizia motivată, cunoscînd despre acest fapt.

Conform materialelor dosarului, reprezentantul părții vătămate, reieșind din ștampila de pe plic, a înaintat recurs asupra deciziei instanței de apel la data de 09 noiembrie 2015, care a fost înregistrat în secția grefă a Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție la 10 noiembrie 2015, deci după expirarea termenului legal de 30 zile, prevăzut de art.422 Cod de procedură penală.

Potrivit dispozițiilor art.230 Cod de procedură penală, în cazul în care pentru exercitarea unui drept procesual este prevăzut un anumit termen, nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual și nulitatea actului efectuat peste termen.

Prin urmare, recursul declarat de reprezentantul părții vătămate V.Căpățînă urmează a fi respins, pe motiv că a fost declarat peste termen.

Cu referire la recursul avocatului B.Druță în numele inculpatului V.Todica.

Potrivit art.427 alin.(1) Cod de procedură penală, hotărârile judecătorești pot fi supuse recursului pentru repararea erorilor de drept comise de instanța de fond și de apel în cazurile stipulate în acest articol.

Astfel, avocatul în numele inculpatului, în recursul declarat a invocat ca temei de casare a hotărârilor judecătorești prevederile art.427 alin.(1) pct.8) Cod de procedură penală, care stipulează că instanța de recurs este în drept să intervină în soluțiile adoptate de instanțele de fond în cazul în care nu au fost întrunite elementele infracțiunii.

Colegiul penal conchide că acest temei nu și-a găsit confirmare la examinarea recursului, nefiind stabilită presupusa eroare de drept invocată de către recurent.

Astfel, sub aspectul situației de „neîntrunire a elementelor infracțiunii”, se înțeleg acele cazuri cînd s-a produs condamnarea persoanei, însă acțiunile acestuia nu întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii respective (persoana nu este subiect al acestei infracțiuni, lipsește latura obiectivă sau subiectivă, sau legătura causală dintre acestea).

Instanțele de fond, în conformitate cu prevederile art.101 Cod de procedură penală, au examinat complet și obiectiv probele administrate la dosar, și anume: declarațiile părții vătămate V.Căpățînă, a martorilor V.Druță, P.Șalin, cît și actele cauzei - procesele-verbale de reconstituire a faptei din 25.03.2014, de cercetare la fața locului din 15.03.2015 și 17.03.2014, de consemnare a denunțului din 17.03.2014, actul de constatare a incendiului din 15.03.2014, raportul de expertiză nr.4916/22 din 24.03.2014. Toate aceste probe au fost verificate sub aspectul pertinentei, concludentei, utilității și veridicității, conform cărora cert s-a constatat faptul săvîrșirii de către V.Todica a infracțiunilor imputate, astfel concluzia despre condamnarea lui în baza art.197 alin.(2) lit.a) Cod penal, este justă și întemeiată.

Prezența în acțiunile inculpatului atît a elementelor care caracterizează latura obiectivă a infracțiunii prevăzute de art.197 alin.(2) lit.a) Cod penal, cît și a celor care caracterizează latura subiectivă a acestei infracțiuni, a fost demonstrată prin materialele cauzei acumulate în cadrul urmăririi penale și examinate în cadrul ședințelor de judecată.

Argumentele recurentului, precum că instanțele de fond la pronunțarea hotărârilor au luat în considerație doar declarațiile reprezentantului părții vătămate V.Căpățînă, sînt neîntemeiate, deoarece se combat prin probele cercetate și verificate de instanțele de fond. Astfel, instanțele și-au bazat concluziile privind vinovăția inculpatului reieșind din probele administrate și cercetate în ședințele de judecată, și anume declarațiile atît a reprezentantului părții vătămate V.Căpățînă, cît și a însuși inculpatului, care parțial a recunoscut vina explicînd că a lucrat la V.Căpățînă pînă în luna septembrie 2013, dar nu a primit salariu, iar la solicitările sale acesta îi spunea că-i va achita salariu mai tîrziu, pentru că V.Căpățînă nu-i achita salariu, în luna februarie 2014 el a venit pe teritoriul gospodărie țărănești și a dat foc la niște crengi și ciocleje, iar în luna martie a venit la depozit unde se păstra nutrețul și a dat foc la niște haine, iar printr-o gaură a aruncat înăuntru depozitului chibritul aprins. La fel, instanțele la baza vinovăției inculpatului au reținut și probele scrise - procesul-verbal de reconstituire a faptei din 25.03.2014, potrivit căruia V.Todica a indicat că în scop de răzbunare pe V.Căpățînă, care nu i-a achitat salariul pentru lucru efectuat, a pătruns pe teritoriul gospodăriei țărănești, unde a dat foc nutrețului din interiorul depozitului, aruncînd chibritul aprins prin crăpătura ușii, și convingîndu-se că nutrețul a luat foc, a părăsit teritoriul (f.d.45, 55, 127 v.1).

Astfel, instanța de recurs atestă că argumentele recurentului, precum că nu a fost dovedită vinovăția inculpatului pe acest capăt de învinuire, nu pot fi reținute, instanțele de fond corect au conchis că prin probele sus menționate se confirmă vinovăția inculpatului în cele incriminate.

Nerecunoașterea vinovăției de către inculpat nu echivalează cu achitarea sa, de vreme ce există probe pertinente și concludente care, în ansamblu, din punct de vedere al coroborării lor, dovedesc cu certitudine vinovăția lui în săvârșirea infracțiunilor imputate.

La aplicarea pedepsei inculpatului s-a ținut cont de criteriile generale de individualizare a pedepsei, de gradul pericolului social al infracțiunii comise, de persoana inculpatului, de circumstanțele atenuante și agravante ale cauzei, fiindu-i aplicată o pedeapsă echitabilă, în strictă conformitate cu normele penale în baza cărora a fost condamnat.

Potrivit art.432 alin.(2) pct.4) Cod de procedură penală, instanța de recurs va decide inadmisibilitatea recursului înaintat în cazul în care se constată că acesta este vădit neîntemeiat.

Reieșind din cele expuse, Colegiul penal conchide că nu există temei legal pentru admiterea recursurilor ordinare și, potrivit legii, se dispune inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de reprezentantul părții vătămate V.Căpățînă, ca fiind declarat peste termen și de avocatul B.Druță în numele inculpatului, ca fiind vădit neîntemeiat.

7. Prin urmare, în conformitate cu prevederile art.432 alin.(1)-(2) pct.2), 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursurilor ordinare declarate împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 01 iulie 2015, în cauza penală în privința lui Todica Vasile, de către reprezentantul părții vătămate Căpățînă Vasile, ca fiind declarat peste termen și de avocatul Druță Boris în numele inculpatului, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, publicată integral la 16 decembrie 2015.

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecători

Elena Covalenco

Iurie Diaconu